

1. ΕΥΡΩΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΤΑ ΚΟΜΙΣΙΟΝ ΓΙΑ ΤΟ SAFE

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 28/08/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 28/08/2025

Σελίδα: 7

ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ
ΤΟΝ ΣΠΥΡΟΥ ΜΠΛΑΒΟΥΚΟΥ
ΚΑΙ ΠΑΝΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΛΑΜΠΡΟΥ

Ευρωκοινοβούλιο κατά Κομισιόν για το SAFE

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε μια κίνηση όχι μόνο πολιτικού συμβολισμού αλλά και ουσιαστικού περιεχομένου, αποφάσισε να μηνύσει το Συμβούλιο της ΕΕ για τον Κανονισμό SAFE. Πρόκειται για τον μηχανισμό ενίσχυσης της κοινής προμήθειας συγκεκριμένων κατηγοριών αμυντικού εξοπλισμού που θα αξιοποιήσει κονδύλια ύψους έως 150 δισ. ευρώ που θα προέλθουν από δανεισμό της ΕΕ. Η εξέλιξη αυτή αποκαλύπτει την ένταση και τη διάσταση απόψεων μεταξύ των διαφορετικών θεσμικών οργάνων της ΕΕ για θέματα στενότερης ευρωπαϊκής αμυντικής συνεργασίας.

Αν και το Κοινοβούλιο δεν αντιτίθεται στο πνεύμα του Κανονισμού, δηλαδή στην ανάγκη για περαιτέρω χρηματοδότηση και ενίσχυση των ευρωπαϊκών αμυντικών πρωτοβουλιών, εγείρει θέμα ακύρωσης του Κανονισμού λόγω της επιλεχθείσας νομικής βάσης. Ειδικότερα, το άρθρο 122 ΣΛΕΕ να μην επισπεύδει τις διαδικασίες, ωστόσο παραγκωνίζει πλήρως το ΕΚ, που είναι το μόνο άμεσα εκλεγμένο θεσμικό όργανο της ΕΕ. Εν ολίγοις, το Κοινοβούλιο θεωρεί ακατάλληλη την εν λόγω νομική βάση, με την Επιτροπή, ωστόσο, να υπεραμύνεται της επιλογής αυτής λόγω της εξαιρετικής και έκτακτης κατάστασης που υφίσταται.

Δεν είναι η πρώτη φορά που το Κοινοβούλιο κινείται νομικά εναντίον του Συμβουλίου, σε θέματα εξωτερικών σχέσεων, αισθανόμενο ότι τίθεται στο περιθώριο των εξελίξεων. Για παράδειγμα, το 2011, ζήτησε από το Δικαστήριο της ΕΕ να ακυρώσει την Απόφαση 2011/640/ΚΕΠΠΑ για την υπογραφή και σύναψη συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας του Μαυρικού επί τη βάσει δύο επιχειρημάτων, ένα εκ των οποίων υποστήριζε ότι η απόφαση δεν περιοριζόταν αποκλειστικώς στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ), αλλά εκτεινόταν σε τομείς στους οποίους εφαρμόζεται η συνήθης νομοθετική διαδικασία και, ως εκ τούτου, η πρότερη έγκριση του Κοινοβουλίου ήταν απαραίτητη. Αν και το Δικαστήριο έκρινε αβάσιμο το εν λόγω επιχείρημα, αποδέχτηκε την υποχρέωση του Συμβουλίου να ενημερώνει τον έτερο νομοθέτη «αμέσως και πλήρως» σε όλα τα στάδια της διαδικασίας για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη μιας διεθνούς συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων αυτών που επαφίονται στην ΚΕΠΠΑ. Το σκεπτικό αυτό επαναλήφθηκε και σε ανάλογη προσφυγή ακύρωσης της Απόφασης 2014/198/ΚΕΠΠΑ για τη συμφωνία ΕΕ - Ηνωμένης Δημοκρατίας της Τανζανίας. Σε κάθε περίπτωση, είναι πρόδηλο εκ μέρους του ΕΚ η πρόθεση διεκδίκησης ουσιαστικού ρόλου σε θέματα εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ.

Η άμυνα είναι φύσει περίπλοκο πεδίο πολιτικής όπου οι ενδοενοσιακές, διαθεσμικές συγκρούσεις είναι συνεχείς και αδιάκοπες. Αφορά καταρχήν το ποιος «δικαιούται» να συμμετέχει στις διαδικασίες διαμόρφωσης της ευρωπαϊκής άμυνας. Οι εθνικές κυβερνήσεις κρατούν σφιχτά το τιμόνι, αφήνοντας το ΕΚ στο περιθώριο, δείχνοντας ότι το παιχνίδι εξακολουθεί να είναι, κατά βάση, διακυβερνητικό, παρά το γεγονός ότι το εργαλείο SAFE θα υλοποιηθεί μέσω της Επιτροπής και ο δανεισμός θα γίνει στο όνομα της Ένωσης. Ωστόσο, η πολιτική – και πλέον νομική – αντιπαράθεση δεν συνιστά απλώς μία ακόμη έκφραση του διαχρονικού θεσμικού ανταγωνισμού μεταξύ διακυβερνητικών και υπερεθνικών οργάνων, αλλά αναδεικνύει ένα θεμελιώδες ζήτημα πολιτικής νομιμοποίησης στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Στην περίπτωση πολιτικών σε κοινωνικά ευαίσθητους τομείς υψηλού δημοσιονομικού κόστους, όπως είναι η άμυνα, η νομιμοποίηση καθίσταται προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή των συμφωνηθέντων. Η θεσμική συμμετοχή του ΕΚ σε τέτοιου είδους αποφάσεις, ειδικά στον βαθμό που αυτό τις επικροτεί και στηρίζει τέτοιες πολιτικές, δεν αφορά μονάχα την ισορροπία και καλή λειτουργία της Ένωσης, αλλά και τη δημοκρατική νομιμοποίηση των στρατηγικών επιλογών, στόχων και προτεραιοτήτων της ευρωπαϊκής οικογένειας.

Ο Σπύρος Μπλαβούκος είναι καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Αριάν Κοιτέλλη», [ΕΛΙΑΜΕΤ](#)
Ο Πάνος Πολίτης Λάμπρου είναι βοηθός ερευνητής, [ΕΛΙΑΜΕΤ](#)